

32003L0089

25.11.2003.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 308/15

DIREKTIVA 2003/89/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 10. studenoga 2003.****o izmjeni Direktive 2000/13/EZ u pogledu navođenja sastojaka prisutnih u hrani****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 95.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,u skladu s postupkom predviđenim člankom 251. Ugovora ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Radi postizanja visokog stupnja zaštite zdravlja potrošača i potrebe da im se zajamči pravo na informacije, nužno je osigurati da potrošači budu odgovarajuće obaviješteni o hrani, među ostalim navođenjem svih sastojaka na deklaracijama.
- (2) Na temelju članka 6. Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. ožujka 2000. o usklađivanju zakonodavstva država članica o označivanju, prezentiranju i oglašavanju hrane ⁽⁴⁾ određene tvari ne treba navoditi na popisu sastojaka.
- (3) Određeni sastojci ili druge tvari koji se upotrebljavaju u proizvodnji hrane i ostaju prisutni u hrani mogu u potrošača izazvati alergije ili intolerancije, a neke od tih alergija i intolerancija opasne su za zdravlje tih osoba.
- (4) Znanstveni odbor za prehranu, osnovan na temelju članka 1. Odluke Komisije 97/579/EZ ⁽⁵⁾, ustvrdio je da je učestalost alergija na hranu tolika da utječe na živote mnogih ljudi izazivajući čitav niz poremećaja, od blagih do potencijalno pogubnih.

(5) Navedeni je odbor potvrdio da najčešći alergeni iz hrane uključuju: kravlje mlijeko, voće, mahunarke (posebno kikiriki i soja), jaja, rakove, orašaste plodove, ribu, povrće (celer i druge prehrambene proizvode iz porodice štitarki, lat. *umbelliferae*), pšenica i druge žitarice.

(6) Najčešći alergeni iz hrane prisutni su u velikom broju prerađene hrane.

(7) Navedeni je odbor primijetio također da može doći do neželjenih reakcija na aditive u hrani, a da je aditive u hrani često teško izbjeći s obzirom da nisu svi redovito navedeni na deklaracijama.

(8) Nužno je osigurati da aditivi, pomoćna sredstva u preradi i druge tvari s alergenim učinkom koje su obuhvaćene člankom 6. stavkom 4. točkom (a) Direktive 2000/13/EZ podliježu pravilima o označivanju, kako bi potrošači koji pate od alergija na hranu bili primjereno informirani.

(9) Iako označivanje namijenjeno potrošačima općenito ne treba smatrati jedinim izvorom podataka koji služi kao zamjena za liječnički savjet, ipak se preporučuje da se potrošačima s alergijama ili intolerancijom maksimalno pomogne pružanjem potpunijih podataka o sastavu hrane.

(10) Na popis alergena treba uvrstiti i onu hranu, sastojke i druge tvari za koje je utvrđeno da izazivaju preosjetljivost.

(11) Radi boljeg informiranja svih potrošača i zaštite zdravlja određenih potrošača trebalo bi propisati obvezu uvrštavanja u popis sastojaka svih sastojaka i drugih tvari koje su prisutne u hrani. U slučaju alkoholnih napitaka treba propisati obavezno isticanje na deklaraciji svih sastojaka s alergijskim učinkom koji su prisutni u dotičnom napitku.

(12) Kako bi se uzela u obzir tehnička ograničenja pri proizvodnji hrane, treba odobriti veću fleksibilnost vezano uz navođenje sastojaka i drugih tvari koje se koriste u vrlo malim količinama.

⁽¹⁾ SL C 332 E, 27.11.2001., str. 257., i SL C 331 E, 31.12.2002., str. 188.

⁽²⁾ SL C 80, 3.4.2002., str. 35.

⁽³⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 11. lipnja 2002. (još uvijek nije objavljeno u *Službenom listu Europskih zajednica*), Zajedničko stajalište Vijeća od 20. veljače 2003. (SL C 102 E, 29.4.2003., str. 16.) i Stajalište Europskog parlamenta od 2. srpnja 2003. (još nije objavljeno u *Službenom listu Europskih zajednica*). Odluka Vijeća od 22. rujna 2003.

⁽⁴⁾ SL L 109, 6.5.2000., str. 29. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom Komisije 2001/101/EZ (SL L 310, 28.11.2001., str. 19.).

⁽⁵⁾ SL L 237, 28.8.1997., str. 18. Odluka kako je izmijenjena Odlukom 2000/443/EZ (SL L 179, 18.7.2000., str. 13.).

(13) Kako bi se održao korak s razvojem znanstvenih saznanja i napretkom tehnoloških načina za uklanjanje alergenih svojstava iz sastojaka i drugih tvari, i radi zaštite potrošača od novih alergena u hrani, te da se izbjegniju nepotrebne obveze vezane uz označivanje, važno je imati mogućnost u kratkom roku preispitati popis sastojaka te, bude li potrebno, uvrstiti ili izbrisati određene sastojke ili tvari. To bi se preispitivanje trebalo temeljiti na znanstvenim kriterijima koje utvrđuje Europska agencija za sigurnost hrane osnovana Uredbom (EZ) 178/2002⁽¹⁾, u obliku provedbenih mjera tehničke naravi, čije se donošenje radi pojednostavljenja i ubrzanja postupka treba povjeriti Komisiji. Osim toga, Komisija, bi prema potrebi treba izraditi i tehničke smjernice za tumačenje Priloga III.a.

(14) Direktivu 2000/13/EZ treba stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Direktiva 2000/13/EZ mijenja se kako slijedi:

1. Članak 6. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Sastojci se navode u skladu s ovim člankom i s prilogima I., II., III. i III.a.”;

(b) umeće se sljedeći stavak:

„3a. Ne dovodeći u pitanje propise o označivanju koje treba donijeti u skladu sa stavkom 3., svi sastojci kako je utvrđeno u stavku 4. točki (a) i navedeni u Prilogu III.a. navode se na deklaraciji ako su prisutni u napitcima iz stavka 3. Takva se naznaka sastoji od riječi „sadrži” nakon koje slijedi naziv dotičnog sastojka odnosno sastojaka. Naznaka, međutim, nije nužna ako je sastojak pod posebnim nazivom već uvršten u popis sastojaka ili je sadržan u nazivu pod kojim se napitak prodaje.

Prema potrebi, u skladu sa sljedećim postupcima mogu se donijeti i detaljna pravila o načinu prezentiranja oznaka iz prvog podstavka:

(a) za proizvode iz članka 1. stavka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1493/99 od 17. svibnja 1999. o zajedničkoj organizaciji tržišta vina (*), u skladu s postupkom utvrđenim člankom 75. te Uredbe;

(b) za proizvode iz članka 2. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1601/91 od 10. lipnja 1991. o utvrđivanju općih pravila o određivanju, opisivanju i prezentiranju aromatiziranih vina, aromatiziranih pića na bazi vina i aromatiziranih koktela na bazi vina (**), u skladu s postupkom utvrđenim u članku 13. te Uredbe;

(c) za proizvode iz članka 1. stavka 2. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1576/89 od 29. svibnja 1989. o utvrđivanju općih pravila o definiranju, opisivanju i predstavljanju alkoholnih pića (***), u skladu s postupkom utvrđenim u članku 14. te Uredbe;

(d) za ostale proizvode, u skladu s postupkom utvrđenim u članku 20. stavku 2. ove Direktive.

(*) SL L 179, 14.7.1999., str. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 1795/2003 (SL L 262, 14.10.2003., str. 13.).

(**) SL L 149, 14.6.1991., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 2061/96 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 277, 30.10.1996., str. 1.).

(***) SL L 160, 12.6.1989., astr.1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 3378/94 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 366, 31.12.1994., str. 1.).”;

(c) sljedeća podtočka dodaje se stavku 4.točki (c):

„(iv) tvari koje nisu aditivi, ali se upotrebljavaju na jednak način i u iste svrhe kao i pomoćna sredstva u preradi te su još prisutni u gotovom proizvodu, čak i ako su prisutni u izmijenjenom obliku.”;

(d) drugi podstavak stavka 5. mijenja se kako slijedi:

i. četvrta alineja zamjenjuje se sljedećim:

„— ako se voće, povrće ili gljive, od kojih nijedno bitno ne prevladava po udjelu mase i koji se koriste u udjelima koji bi mogli varirati, koriste pomiješani kao sastojci nekog prehrambenog proizvoda, mogu se na popisu sastojaka odvojiti u skupine označene kao „voće”, „povrće” ili „gljive”, nakon čega slijedi izraz „u promjenjivim omjerima”, te se odmah potom navodi popis prisutnog voća, povrća ili gljiva; u tim se slučajevima mješavina navodi na popisu sastojaka u skladu s prvim podstavkom, na osnovi ukupne mase prisutnog voća, povrća ili gljiva.”;

ii. dodaju se sljedeće alineje:

„— sastojci koji predstavljaju manje od 2 % gotovog proizvoda mogu se navesti drugačijim redoslijedom nakon ostalih sastojaka,

⁽¹⁾ SL L 31, 1.2.2002., str. 1. Uredba kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1642/2003 (SL L 245, 29.9.2003., str. 4.).

- ako se neki slični ili međusobno zamjenjivi sastojci koriste u proizvodnji ili pripremi hrane, a da se pri tom ne mijenja njezin sastav, svojstva ili vrijednost, i ako je njihov udio u gotovom proizvodu manji od 2 %, mogu se na popisu sastojaka navesti pod oznakom „sadrži ... i/ili ...”, ako je barem jedan od najviše dva sastojka prisutan u gotovom proizvodu. Ta se odredba ne primjenjuje na dodatke ili na sastojke navedene u Prilogu III.a.”;

(e) drugi podstavak stavka 8. zamjenjuje se sljedećim:

„Popis iz prvog podstavka nije obavezan:

- (a) ako je sastav složenog sastojka definiran postojećim zakonodavstvom Zajednice i ako je udio složenog sastojka u gotovom proizvodu manji od 2 %; ova se odredba, međutim, ne primjenjuje na aditive, podložno odredbama stavka 4. točke (c);
- (b) za složene sastojke koji se sastoje od mješavina začina i/ili začinskog bilja, čiji je udio u gotovom proizvodu manji od 2 %, s izuzetkom aditiva koji podliježu odredbama stavka 4. točke (c);
- (c) ako je složeni sastojak hrana za koju prema zakonodavstvu Zajednice nije potrebno navoditi sastojke.”;

(f) dodaju se sljedeći stavci:

„10. Bez obzira na stavak 2., drugi podstavak stavka 6. i drugi podstavak stavka 8., svaki sastojak upotrijebljen u proizvodnji nekog prehrambenog proizvoda koji ostaje prisutan u gotovom proizvodu, čak i ako je prisutan u promijenjenom obliku, a navodi se u popisu u Prilogu III.a. ili potječe od nekog sastojka navedenog u Prilogu III.a. mora biti naveden na deklaraciji uz jasno naznačen naziv tog sastojka.

Naznaka iz prvog podstavka nije obavezna ako naziv pod kojim se prehrambeni proizvod prodaje jasno upućuje na dotični sastojak.

Bez obzira na stavak 4. točku (c) podtočke ii., iii. i iv., svaka tvar koja je upotrijebljena u proizvodnji nekog prehrambenog proizvoda i koja ostaje prisutna u gotovom proizvodu, čak i ako je prisutna u promijenjenom obliku, a potječe od sastojaka navedenih u Prilogu III.a., smatra se sastojkom i navodi se na deklaraciji uz jasno naznačen naziv sastojka od kojeg potječe.

11. Popis iz Priloga III.a. sustavno se preispituje i, ako bude potrebno, ažurira na temelju najnovijih znanstvenih saznanja. Prvo preispitivanje obavlja se najkasnije 25. studenoga 2005.

Ažuriranje se može vršiti i brisanjem iz Priloga III.a. onih sastojaka za koje je znanstveno dokazano da ne mogu izazvati štetne reakcije. S tim ciljem Komisiju se do 25. kolovoza 2004. može obavijestiti o ispitivanjima koja se trenutačno provode radi utvrđivanja ima li izgleda da sastojci ili tvari dobivene od sastojaka navedenih u Prilogu III.a. pod određenim okolnostima neće izazvati štetne reakcije. Komisija najkasnije do 25. studenoga 2004., a nakon savjetovanja s Europskom agencijom za sigurnost hrane, donosi popis onih sastojaka ili tvari koji se, ovisno o konačnim rezultatima ispitivanja, ili najkasnije do 25. studenoga 2007., kao posljedica toga izuzimaju iz Priloga III.a.

Ne dovodeći u pitanje drugi podstavak, Prilog III.a. može se, u skladu s postupkom iz članka 20. stavka 2., izmijeniti po dobivanju mišljenja Europske agencije za sigurnost hrane izdanog na temelju članka 29. Uredbe (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o određivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (*).

Ako je potrebno, skladu s postupkom iz članka 20. stavka 2. mogu se izdati i tehničke smjernice za tumačenje popisa u Prilogu III.a.

(*) SL L 31, 1.2.2002., str. 1. Uredba kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1642/2003 (SL L 245, 29.9.2003., str. 4.).

2. U drugom podstavku članka 19. tekst „Stalni odbor za hranu osnovan Odlukom Vijeća 69/414/EEZ1”, zamjenjuje se tekstom „Stalni odbor za prehrambeni lanac i zdravlje životinja osnovan Uredbom (EZ) br. 178/2002”.
3. Briše se bilješka „SL L 291, 29.11.1969., str. 9.”
4. U članku 20. stavku 1. tekst „Stalni odbor za hranu” zamjenjuje se tekstom „Stalni odbor za prehrambeni lanac i zdravlje životinja”.
5. Iz Priloga I. brišu se oznake „kristalizirano voće” i „povrće” te njima pripadajuće definicije.
6. Umeće se Prilog III.a., čiji je tekst naveden u Prilogu ovoj Direktivi.

Članak 2.

1. Države članice do 25. studenoga 2004. donose zakone i druge propise potrebne kako bi:

- od 25. studenoga 2004. dopustile prodaju proizvoda usklađenih s ovom Direktivom,

— od 25. studenoga 2005. zabranile prodaju proizvoda koji nisu usklađeni s ovom Direktivom; međutim, svi proizvodi koji nisu usklađeni s ovom Direktivom, ali su stavljeni na tržište ili označeni deklaracijom prije tog datuma, smiju se prodavati do isteka zaliha.

One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 3.

Ova Direktiva stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske Unije*.

Članak 4.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. studenoga 2003.

Za Europski parlament

Predsjednik

P. COX

Za Vijeće

Predsjednik

A. MARZANO

PRILOG

„PRILOG III.a

Sastojci iz članka 6. stavka 3a., stavka 10. i stavka 11.

Žitarice koje sadrže gluten (npr. pšenica, raž, ječam, zob, pir, kamut ili sojevi dobiveni njihovim križanjem) i njihovi proizvodi.

Rakovi i proizvodi od rakova

Jaja i proizvodi od jaja

Riba i proizvodi od riba

Kikiriki i proizvodi od kikirikija

Soja i proizvodi od soje

Mlijeko i mliječni proizvodi (uključujući i laktozu)

Orašasti plodovi, tj. badem (*Amygdalus communis* L.), lješnjak (*Corylus avellana*), orah (*Juglans regia*), indijski orah (*Anacardium occidentale*), američki orah (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), brazilski orah (*Bertholletia excelsa*), pistacija (*Pistacia vera*), orah makadamija i orah Queensland (*Macadamia ternifolia*) i proizvodi od njih

Celer i proizvodi od celera

Gorušica i proizvodi od gorušice

Sjemenke sezama i proizvodi od njih

Sumporni dioksid i sulfiti u koncentracijama većim od 10 mg/kg ili 10 mg/l izraženi kao SO₂.”